

A TARTALOMBÓL:

■ Tagi kölcsön szabályai, elszámolása

E egyéni vállalkozókat érintő információk

T társas vállalkozásokat (Bt., Kft.) érintő információk

M magánszemélyeket érintő információk

!!! különösen fontos információk, pl. törvény által előírt kötelezettségek

TAGI KÖLCÖN SZABÁLYAI, ELSZÁMOLÁSA

E T !!!

A tagi kölcsön a gazdasági társaság és annak tagja / tulajdonosa közötti olyan pénzügyi megállapodás, amelynek keretében a tag a magánvagyonából a saját társaságának pénzeszközt bocsát a rendelkezésére, jellemzően

- átmeneti finanszírozási igény fedezésére,
- likviditási problémák áthidalására, vagy
- beruházások vagy működési költségek finanszírozására.

Fontos tisztában lenni azzal, hogy a tagi kölcsönt a társaság köteles az azt nyújtó tagnak a tagi kölcsön nyújtásról szóló szerződés szerinti feltételekkel és időpont(ok)ban visszatéríteni, tehát a könyvelésben visszafizetési kötelezettségként tartjuk nyilván.

Tagi kölcsön felvételéről a taggyűlésnek kell határozatot hoznia. A tagi kölcsön szerződésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) kölcsönszerződésre vonatkozó általános szabályait kell alkalmazni. A tagi kölcsön szerződést ne kötelező, de indokolt írásba foglalni, lévén, hogy pénzügyi kötelezettséget jelent a vállalkozás számára, ráadásul az írásbeliség elmaradása esetén egy esetleges adóhatósági ellenőrzéskor is nehéz bizonyítani a tagi kölcsön feltételeit – kivéve, ha ezek a tagi kölcsön felvételéről szóló taggyűlési határozatban részletesen rögzítve vannak.

Érdemes tudni, hogy a magánszemély tag által a társaság részére nyújtott tagi kölcsönre nem vonatkozik a készpénz fizetési korlát, tehát a magánszemély tag készpénzben is adhat a vállalkozás részére kölcsönt.

A tagi kölcsön tartozás után kamat jár, azonban a Ptk. elismeri az ún. szívességi kölcsön

fogalmát is. Utóbbi esetben az adós vállalkozás nem köteles kamat és egyéb díj fizetésére, de ezt a feleknek kifejezetten írásban ki kell kötniük. Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a társasági adó törvény (Tao tv.) előírásai alapján a kapcsolt vállalkozások a szokásos piaci ár és a ténylegesen alkalmazott ár különbözetével az adóalapot kötelesek módosítani. Ez azt jelenti, hogy a Tao tv. alapján az adóalap módosítás elkerülése érdekében a szokásos piaci kamat felszámítása lenne szükséges. Kamatmentes tagi kölcsön nyújtása esetén nem keletkezik a tagnak jövedelme, így adófizetési kötelezettsége, viszont ez esetben a társaságiadó bevallásban a kapcsolt vállalkozások közötti piaci kamat adóalapot növel. Nagyon fontos, hogy a tagi kölcsön kamata nem minősül kamatjövedelemnek, erre figyelemmel a kamatként megszerzett bevétel adókötelezettségének jogcímét a felek között egyébként fennálló jogviszony és a szerzés körülményei figyelembevételével kell megállapítani, és ennek megfelelően kell a kifizetőt, illetőleg a magánszemélyt terhelő adókötelezettségeket (ideértve különösen a jövedelem, az adó, az adóelőleg megállapítását, megfizetését, bevallását, az adatszolgáltatást) teljesíteni. Ez azt jelenti, hogy ha a tag a társaság munkavállalója, (ügyvezető) vagy személyesen közreműködő tag, a nyújtott kölcsönből származó kamatjövedelem nem önálló tevékenységből származó adó- és járulék köteles jövedelemnek minősül. Viszont ha a tag nem ügyvezető, illetve nem személyesen közreműködő tag, a nyújtott kölcsön kamata egyéb jövedelemnek minősül, amely után személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség,

illetve szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség keletkezik.

Tagi kölcsön nyújtása esetén figyelemmel kell lenni a hitelintézeti törvény (Hpt.) azon előírására is, amely értelmében pénzügyi szolgáltatásokat – ideértve a kölcsön nyújtását is – rendszeresen, üzletszerűen csak pénzügyi intézményeket végezhetnek. Ezért mérlegelni kell, hogy milyen gyakorisággal, valamint milyen kamattal nyújt a tag a saját vállalkozásának kölcsönt.

A tagi kölcsön a vállalkozás mérlegében lehet:

- hosszú lejáratú kötelezettség, amennyiben a futamidő > 1 év, vagy
- rövid lejáratú kötelezettség, ha a futamidő ≤ 1 év.

A tagi kölcsön nem eredménykategória:

- amikor kapjuk, az nem bevétel, hanem kötelezettség;
- a visszafizetés nem ráfordítás, hanem kötelezettség csökkenés,

tehát eredményhatása nincs, csak pénzügyi művelet.

A tagi kölcsön kamata ezzel szemben a társaságnál költség, az azt kapó tagnál pedig jövedelem.

Tagi kölcsön nyilvántartásba vétele:

T 38 (pénzeszközök)

K 44 / 479 Egyéb kötelezettségek tagokkal szemben / tagi kölcsön

Amennyiben a tagi kölcsönt devizában / valutában nyújtják, annak forintosítása a befolyt devizaösszeg / átvett valutaösszeg pénzügyi teljesítés napján érvényes, a számviteli politikában rögzített árfolyam értékével kell forintra átszámítani. Év végén ne feledkezzünk meg a devizatartozás / valutatartozás átértékeléséről.

A tagi kölcsön jellemzően a következő esetekben szűnik meg:

1) *Kölcsön törlesztése visszafizetéssel*

A kölcsön pénzbeli törlesztését a pénzeszközök és a taggal szembeni tartozás csökkenéseként kell elszámolni a törlesztett összegben. Devizában fennálló kölcsöntartozás törlesztésekor a törlesztett devizaösszeg nyilvántartási árfolyamon átszámított forintösszegben kell csökkenteni a nyilvántartott tagi kölcsönt, a pénzeszközök csökkentésével egyidejűleg. A tagi kölcsön kötelezettség nyilvántartási árfolyama és

a törlesztésre felhasznált deviza nyilvántartási árfolyama közötti különbözet előjelétől függően árfolyamkülönbsétként számolandó el.

2) *Kölcsön beszámítása pótbefizetés teljesítésébe*

Amennyiben a vállalkozás alapító okirata tartalmazza a pótbefizetés lehetőségét, akkor érdemes tudni, hogy pótbefizetés nem csak pénzben teljesíthető, hanem egyéb eszköz formájában is, így tagi kölcsön átadásával is. Ekkor a pótbefizetésként kapott tagi kölcsön összegét az egyéb követelések közé a lekötött tartalékkal szemben kell rögzíteni. Tisztában kell lenni azzal, hogy a pótbefizetést a saját tőke rendezése után vissza kell fizetni, a visszafizetett pótbefizetést a lekötött tartalék és pénzeszközök csökkentésével kell rögzíteni. Amennyiben a pótbefizetés visszafizetése egyéb eszköz átadásával történik, akkor az értékesítés szabályai szerint kell eljárni (áfaalany gazdálkodó társaság esetén a számlázáskor fizetendő áfával is számolni kell!), majd azt a követelést kell a lekötött tartalék csökkentésével szemben kivezetni a könyvekből. Abban az esetben, ha a tag lemond a pótbefizetés visszafizetéséről, akkor a lekötött tartalékból az eredménytartalékba át kell vezetni a vissza nem juttatandó pótbefizetést. Pótbefizetés visszatérítéséről való lemondás esetén ajándékozási illeték nem merül fel.

3) *Kölcsön elengedése*

Abban az esetben, ha a tag a saját vállalkozásával szemben fennálló tagi kölcsönkövetelését elengedi, akkor az adós vállalkozásnál az elengedett tagi kölcsön tartozást az egyéb bevételekkel szemben ki kell vezetni a könyvekből, ezáltal az elengedett tagi kölcsön összege a társasági adó alapjának részévé válik. Nem szabad elfelejteni, hogy ha az elengedett kölcsöntartozás valamely eszköz beszerzéséhez kapcsolódik, akkor az elengedett tartozás miatt elszámolt bevételt halasztott bevételként időbelileg el kell határolni, és a későbbiekben az eszköz elszámolt értékcsökkenésével, vagy ráfordításkénti kivezetésével azonos összegben kell megszüntetni. Ha a beszerzett eszközhez csak részben került felhasználásra, akkor az előzőekben leírtak arányosan értendők (például az eszköz értékének 60%-ára lett a tagi köl-

csön felhasználva, akkor az elengedett tagi kölcsön 60%-a lesz halasztott bevétel, és a feloldásnál is az értékcsökkenés vagy ráfordításkénti kivezetés értékénél 60%-át kell figyelembe venni). Kapcsolt vállalkozások közötti tagi kölcsön tartozás elengedésekor a tagi kölcsönt elengedő fél oldalán is meg kell emelni az elszámolt ráfordítással a társasági adóalapot – függetlenül attól, hogy az adós oldalán is társasági adóalappá válik. Tagi kölcsön elengedésekor az AVBA nyomtatvány 3C lap 14. pontját kell kitölteni (egyéb kategória). Az elengedett tagi kölcsön követelés után a tagi kölcsön szerzőjénél – a vállalkozásnál – 18% ajándékozási illetéket is fizetni kell.

4) **Kölcsöntartozás rendezése a tag kilépésekor**

Tag kilépésekor a taggal el kell számolni, ez a tag tulajdoni hányadára jutó vagyon (jegyzett tőke és a jegyzett tőkén felüli szabad rendelkezésű tőke) vagyon kiadását jelenti, mégpedig az aktuális piaci értéken. Az elszámolás során a tagi kölcsön tartozás rendezése is szükséges, mégpedig a még fennálló, nem rendezett összegben (pénzben vagy egyéb eszközben – utóbbi esetben az értékesítés szabályai szerint kell eljárni, ld. 2) pontban leírtak). Abban az esetben, ha a tag kilépésével a tagi kölcsön nem kerül rendezésre, az a továbbiakban már nem tagi kölcsönként tartandó nyilván, hanem egyéb kölcsönként.

5) **Kölcsöntartozás rendezése jogutód nélküli megszűnésekor**

A társaság jogutód nélküli megszűnésével összefüggésben a tagi kölcsön tulajdonos általi elengedése ajándékozásnak minősül, amely végelszámolás esetén illetékmentes, feltéve, hogy a végelszámolási eljárás a társaság cégjegyzékből történő törlésével fejeződik be. Az illetékmentességet a NAV felé az AVBA nyomtatványon (ld. 3) pontban leírtak) be kell jelenteni. Az adóhatóság az illetékfizetési kötelezettséget a cég törléséig felfüggeszti. Az illetékmentesség kizárólag az ajándékozási illetékre vonatkozik, a társaságiadó-kötelezettséget nem érinti – figyelem! egyéb bevételként a társasági adóalapot növelni kell az elengedett tagi kölcsön összegével (T 44/479 – K 96) –, mivel a Tao tv. nem tartalmaz erre vonatkozó adóalap-csökkentő korrekciót.

Végül pedig ne felejtjük el, hogy ha a vállalkozás a társasági adó megállapításánál a jövedelem (nyereség) minimum alkalmazását választja, akkor a tagi kölcsön napi átlagos állománya növekedésének 50%-ával köteles növelni a jövedelem (nyereség) minimum alapját.

Kovács Andrea
okl.adószakértő

A jelen szakcikk kizárólag általános tájékoztatás céljára készült, nem minősül sem adó-, sem jogi tanácsadásnak. A cikknek nem célja az adójogszabályok részletes ismertetése és nem vesz figyelembe egyedi körülményeket, ezért az ebből eredő felelősséget kizárjuk.